

[Udenrigsministeren.]

deres bestemmelser om magtalfald og grænseforhold, særdeles vigtige bidrag til en normalisering af situationen i Europa.

Det må hilses med tilfredshed og anerkendelse, at de tre folks politiske ledere besad den fornødne tålmodighed, politiske vilje, ansvarsbevidsthed og forhandlingsdygtighed til at føre disse aftaler igennem.

Disse aftaler bør være begyndelsen til noget nyt. Ikke blot et punktum. Forhåbentlig vil de kunne danne indledningen til en virkelig optøning af forholdet mellem øst og vest.

Det er som bekendt fra vesttysk side gjort til en politisk betingelse, at der opnås en løsning på problemerne omkring Berlin, før Moskva-aftalen kan træde i kraft. Berlinproblemerne har gennem et års tid været genstand for drøftelser mellem de fire stormagter. På grund af Berlins udsatte beliggenhed, og da Berlin gennem snart mange år har været det sted, hvor de øst-vestlige modsætninger klarest kom for dagen, må det forekomme rimeligt, at man på vestlig side søger forholdene omkring denne by reguleret og specielt sikrer sig mod, at adgangsvejene til byen på ny udsættes for afbrydelser, eller at der på anden måde bliver gjort indgreb i byens traditionelle forbindelser med Forbundsrepublikken. De fire stormagters drøftelser foregår bag lukkede døre, men gennem NATO er vi underrettet om udviklingen. Der synes i den sidste tid at være sket en vis konkretisering af forhandlingsgrundlaget, hvilket må ses som et positivt tegn. Fra dansk side har vi såvel i NATO som gennem bilaterale drøftelser med repræsentanter for østlige og vestlige lande haft lejlighed til gang på gang at fremhæve den danske interesse i en løsning på dette nøgleproblem. Regeringen vil fortsat følge denne udvikling på det nøjeste.

Regeringen har ofte udtrykt sin principielt positive indstilling til tanken om en konference om europæisk sikkerhed og samarbejde, og regeringen har virket for, at en sådan konference kan komme i stand. Dette

er dels sket gennem drøftelser med repræsentanter for andre interesserede regeringer — vestlige, østlige og neutrale — dels gennem deltagelsen i de særdeles indgående overvejelser, som med en sådan konference for øje har fundet sted inden for NATO. Gennem hele 1970 har dette problem stået i centrum for NATOs politiske drøftelser. Det vil således være bekendt, at både communiquéet fra NATO-ministermødet i Rom i maj og fra mødet i Bruxelles i december 1970 har indeholdt væsentlige afsnit om denne problematik.

Gennem disse overvejelser er man inden for NATO kommet så langt, at alle medlemslandene principielt har accepteret forslaget om en konference som et egnet middel til at beskæftige sig med de europæiske sikkerheds- og samarbejdsproblemer.

Det er ikke tanken, at en sådan konference skal erstatte alle de andre organer, hvor europæiske sikkerheds- og samarbejdsproblemer er genstand for drøftelser, men at den derimod skal supplere de stedfindende bilaterale og de begrænsede multilaterale drøftelser. Der synes at være overensstemmelse mellem øst og vest om, at Berlin- og Tysklandsspørgsmålet ikke er egnede som emner for en første sikkerhedskonference.

Nogle vil derfor kunne spørge, hvilket formål en konference i så fald ville tjene. Disse formål er flere. For det første vil det for generelt at befæste normaliseringen være værdifuldt, at alle interesserede lande får mulighed for at tage stilling til de løsninger, som de fire stormagter måtte blive enige om, og som måtte fremstå som et resultat af Forbundsrepublikkens drøftelser med de østeuropæiske lande. For det andet vil en konference umiddelbart kunne tage en række problemer op til drøftelse, problemer, som ingen enkelt stat eller enkelte stater alene har et ansvar for, men som i lige grad angår dem alle. Selv om der endnu ikke er fuldstændig enighed om, hvilke emner der kan være grund til at tage op, hersker der dog allerede mere eller mindre enighed om, at